Europa-Parlamentet
2014-2019

Mødedokument

A8-0341/2016

17.11.2016

BETÆNKNING

om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond: en vurdering
(2016/2045(INI))

Regionaludviklingsudvalget

Ordfører: Salvatore Cicu

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 9

UDTALELSE FRA BUDGETUDVALGET 12

UDTALELSE FRA BUDGETKONTROLUDVALGET 15

RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING I KORRESPONDERENDE UDVALG 20

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond: en vurdering
(2016/2045(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til artikel 175 og 212, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond[1],

– der henviser til sin beslutning af 15. januar 2013 om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, gennemførelse og anvendelse[2],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 661/2014 af 15. maj 2014 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond[3],

– der henviser til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (COM(2013)0522)[4],

– der henviser til Kommissionens rapport "Den Europæiske Unions Solidaritetsfond - Årsrapport 2014" (COM(2015)0502),

– der henviser til sin beslutning af 5. september 2002 om oversvømmelseskatastroferne i Centraleuropa[5],

– der henviser til sin beslutning af 8. september 2005 om naturkatastrofer (brande og oversvømmelser) i Europa i den forløbne sommer[6],

– der henviser til meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fremtiden for Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (COM(2011)0613),

– der henviser til udtalelse fra Regionsudvalget af 28. november 2013 om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond[7],

[1] EFT L 311 af 14.11.2002, s. 3.
[2] Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0003.
[3] EUT L 189 af 27.6.2014, s. 143.
[4] EUT C 170 af 5.6.2014, s. 45.
[5] EUT C 272 E af 13.11.2003, s. 471.
[6] EUT C 193 E af 17.8.2006, s. 322.
[7] EUT C 114 af 15.4.2014, s. 48.

– der henviser til den interinstitutionelle aftale af 2. december 2013 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning[1],

– der henviser til forretningsordenens artikel 52,

– der henviser til betænkning fra Regionaludviklingsudvalget og udtalelser fra Budgetudvalget og Budgetkontroludvalget (A8-0341/2016),

A. der henviser til, at Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (Solidaritetsfonden) blev oprettet ved forordning 2012/2002 som reaktion på de alvorlige oversvømmelser i Centraleuropa i sommeren 2012 og som et værdifuldt instrument, der gør det muligt for EU at reagere på store naturkatastrofer og ekstraordinære regionale katastrofer både i Unionen og i lande, der er i gang med tiltrædelsesforhandlinger, og udvise solidaritet med de støtteberettigede regioner og stater; der henviser til, at fonden udelukkende støtter nødhjælps- og genopretningstiltag, som udføres af regeringsmyndigheder efter naturkatastrofer, der har direkte konsekvenser for menneskers liv, naturmiljøet eller økonomien i en given berørt region (selv om det bør nævnes, at Kommissionen i 2005 forelagde et forslag, der sigtede mod at udvide det oprindelige anvendelsesområde yderligere);

B. der henviser til, at Solidaritetsfonden siden oprettelsen har tjent et meget nyttigt formål og har mobiliseret i alt 3,8 mia. EUR i forbindelse med over 70 katastrofer i 24 modtagerstater og tiltrædelseslande og er blevet anvendt i forbindelse med en bred vifte af naturfænomener, såsom jordskælv, oversvømmelser, skovbrande, storme og, i den senere tid, tørke; der henviser til, at Solidaritetsfonden stadig er et af EU's stærkeste udtryk for solidaritet i nødens stund;

C. der henviser til, at instrumentet var genstand for en gennemgribende reform i 2014 med henblik på at: forbedre og forenkle procedurerne og sikre et hurtigere svar inden for seks uger efter ansøgningen, redefinere dets anvendelsesområde, fastlægge klare kriterier for en regional katastrofe og styrke katastrofeforebyggelses- og risikostyringsstrategier og dermed øge nødhjælpens effektivitet i overensstemmelse med de talrige anmodninger, som gennem årene er fremsat af Parlamentet samt af lokale og regionale myndigheder; der henviser til, at der forudses en ny revision af fonden i den foreslåede omnibusforordning[2], som Kommissionen forelagde den 14. september 2016, med henblik på at forbedre nødhjælpsfinansieringens disponibilitet og effektivitet;

D. der henviser til, at Parlamentet kraftigt har støttet de foreslåede ændringer, som det for størstepartens vedkommende allerede havde opfordret til i sine tidligere beslutninger;

E. der henviser til, at de ansøgninger, der var modtaget inden juni 2014 (hvor reformen trådte i kraft), blev vurderet i henhold til den oprindelige forordning, mens ansøgninger, der blev modtaget efter denne dato, er blevet vurderet i henhold til den reviderede forordning;

F. der henviser til, at investeringer i forebyggelse af naturkatastrofer er af største vigtighed

[1] EUT C 373 af 20.12.2013, s. 1.
[2] COM(2016)0605, 2016/0282(COD), Bruxelles, 14.9.2016.

som modsvar på klimaforandringerne; der henviser til, at der er afsat betydelige EU-midler til investeringer i forebyggelse af naturkatastrofer og i risikostyringsstrategier, navnlig under de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene);

G. der henviser til, at det følgende års midler i undtagelsestilfælde kan anvendes, hvis der ikke er tilstrækkelige midler til rådighed i et givet år, under hensyntagen til det årlige budgetloft for fonden både for det år, hvor katastrofen indtræffer, og for det følgende år;

1. minder om, at Solidaritetsfonden siden oprettelsen i 2002 har været en vigtig kilde til finansiering for lokal- og regionalforvaltninger med henblik på at afbøde konsekvenserne af naturkatastrofer over hele Europa, fra oversvømmelser til jordskælv og skovbrande, og har tjent som et redskab til at vise europæisk solidaritet med de berørte områder; understreger, at Solidaritetsfonden i offentlighedens øjne fremstår som et af de mest konkrete og håndgribelige udtryk for den støtte, som EU kan yde lokalsamfundene;

2. fremhæver, at der siden Solidaritetsfondens oprettelse har været en betydelig stigning i antallet af naturkatastrofer i EU, og at de har været alvorligere og voldsommere som følge af klimaforandringerne; fremhæver derfor den merværdi, der ligger i et solidt og fleksibelt instrument som middel til at udvise solidaritet og yde hurtig og effektiv hjælp til borgere, der er ramt af større naturkatastrofer;

3. påpeger, at Solidaritetsfonden finansieres uden for EU's budget med et loft på 500 mio. EUR (i 2011-priser), og at betydelige midler kan ligge uudnyttet hen hvert år til trods for den indbyggede fleksibilitet (fremførsel N+1); bemærker i denne forbindelse den delvise opførelse på budgettet af den årlige finansielle bevilling, som forudses i den foreslåede omnibusforordning, med henblik på at fremskynde mobiliseringsproceduren og yde en hurtigere og mere effektiv indsats over for borgere, der er ramt af en katastrofe;

4. påpeger, at anvendelsen af den årlige tærskel viser, at det årlige niveau af bevillinger efter den nye FFR-programmeringsperiode er tilstrækkeligt;

5. fremhæver betydningen af revisionen i 2014, hvor det lykkedes at overvinde blokeringen i Rådet, og som udgjorde et længe ventet svar på Parlamentets gentagne anmodninger om at forbedre effektiviteten og reaktionsevnen i forbindelse med støtten for at sikre en hurtig og gennemsigtig indsats for at hjælpe borgere, der er ramt af naturkatastrofer; glæder sig desuden over det nylige omnibusforslag, som indfører nye bestemmelser i form af forenkling og nemmere mobilisering af midler;

6. fremhæver reformens vigtigste elementer, f.eks.: indførelsen af forskudsbetaling, således at op til 10 % af det forventede bidrag efter anmodning kan stilles til rådighed kort tid efter, at ansøgningen om et finansielt bidrag fra fonden er blevet indgivet til Kommissionen (maksimalt 30 mio. EUR), støtteberettigelse for omkostninger i forbindelse med forberedelse og gennemførelse af nødhjælps- og genopretningstiltag (en af Parlamentets vigtigste anmodninger), forlængelse af fristerne for støtteberettigede staters ansøgninger (12 uger efter, at den første skade er blevet registreret) og for iværksættelse af projektet (18 måneder), indførelse af en frist på 6 uger for Kommissionens besvarelse af ansøgninger, nye bestemmelser om forebyggelse af naturkatastrofer og forbedring af procedurerne med hensyn til forsvarlig økonomisk

forvaltning;

7. understreger dog, at støttemodtagerne, trods muligheden for at få udbetalt forskud hurtigere end under den normale procedure, stadig oplever problemer som følge af hele processens længde, fra ansøgningen til udbetalingen af det sidste bidrag; understreger i denne forbindelse, at det er nødvendigt at indgive ansøgningen hurtigst muligt efter en katastrofe, og at der er behov for yderligere forbedringer i vurderingsfasen og i de efterfølgende faser for at fremme gennemførelsen af betalinger; mener, at de nyligt foreslåede omnibusbestemmelser vedrørende Solidaritetsfonden kan bidrage til en hurtigere mobilisering, således at de reelle behov på stedet kan blive opfyldt; understreger ligeledes, at medlemsstaterne skal kigge på deres egne administrative procedurer med henblik på at fremskynde mobiliseringen af bistand til berørte regioner og stater; foreslår endvidere med henblik på potentielle forbedringer i en fremtidig reform, at der indføres en anmodning om obligatoriske ajourførte nationale planer for katastrofehåndtering og et krav om, at der fremlægges information om udarbejdelsen af aftaler om kontrakter i nødsituationer;

8. opfordrer medlemsstaterne selv til at forbedre deres kommunikations- og samarbejdsmetoder med lokale og regionale myndigheder, både når de vurderer støtteberettigede skader, som der anmodes om støtte til fra Solidaritetsfonden, og i forbindelse med udarbejdelsen af ansøgninger, og når der gennemføres projekter til imødegåelse af konsekvenserne af naturkatastrofer, således at det sikres, at Unionens bistand på stedet er effektiv, og at bæredygtige løsninger fremmes; mener desuden, at den brede befolkning bør have besked om støtte fra Solidaritetsfonden; opfordrer de berørte myndigheder til at forbedre kommunikationen og give information om støtte fra Solidaritetsfonden uden at skabe yderligere administrative byrder;

9. understreger betydningen af at sikre, at medlemsstaterne følger procedurerne for offentlige udbud i forbindelse med naturkatastrofer, med henblik på at indkredse og udbrede bedste praksis og indhøstede erfaringer, for så vidt angår kontrakter i nødsituationer;

10. glæder sig over Kommissionens præcisering af reglerne for støtteberettigelse i forbindelse med regionale naturkatastrofer, men påpeger, at den endelige aftale mellem Parlamentet og Rådet fastholder tærsklen for støtteberettigelse på 1,5 % af det regionale BNP i overensstemmelse med Kommissionens forslag trods Parlamentets bestræbelser på at sætte den ned til 1 %; bemærker, at der er taget hensyn til sårbarheden i regionerne i den yderste periferi, idet tærsklen for disse regioner sættes ned til 1 %;

11. anerkender, at fonden yder støtte til skader, der ikke kan forsikres, og at den ikke yder erstatning for private tab; understreger, at langvarige foranstaltninger såsom varig genopbygning, eller økonomisk udvikling og forebyggende foranstaltninger er støtteberettigede under andre EU-instrumenter, navnlig ESI-fondene;

12. opfordrer medlemsstaterne til at optimere anvendelsen af eksisterende EU-midler, i særdeleshed de fem ESI-fonde, til investeringer med henblik på at forhindre naturkatastrofer i at indtræffe og påpeger betydningen af at udvikle synergier mellem de forskellige EU-fonde og -politikker for at modvirke naturkatastrofernes konsekvenser og, i de tilfælde, hvor Solidaritetsfonden er taget i brug, sikre konsolidering og udvikling af genopbygningsprojekter, som er bæredygtige på lang sigt; fastholder, at de

berørte medlemsstater, når Solidaritetsfonden skal tages i brug, formelt bør påtage sig at gennemføre alle nødvendige foranstaltninger med henblik på katastrofeforebyggelse og bæredygtig genopbygning af de berørte områder; opfordrer til, når synergierne bringes i spil, at processen for anvendelse af fondene i kombination med hinanden forenkles mest muligt rent administrativt;

13. understreger derfor, at der skal ske en optrapning af bestræbelserne på at investere i afbødning af og tilpasning til klimaforandringerne under hensyntagen til forebyggende foranstaltninger i forbindelse med støtte fra Solidaritetsfonden til genopbygning og gentilplantning af skov; mener, at forebyggelse bør gøres til en horisontal opgave, og foreslår, at der træffes forebyggende foranstaltninger, som følger den økosystembaserede tilgang, når konsekvenserne af katastrofer afbødes ved hjælp af støtte fra Solidaritetsfonden; opfordrer desuden medlemsstaterne til at fastlægge strategier for risikoforebyggelse og risikostyring og samtidig tænke på, at mange naturkatastrofer i dag er direkte konsekvenser af menneskelig aktivitet;

14. understreger betydningen af at sikre maksimal gennemsigtighed i tildelingen, forvaltningen og gennemførelsen af midler fra Solidaritetsfonden; finder det vigtigt at få fastslået, om tilskud fra Solidaritetsfonden er blevet anvendt i overensstemmelse med principperne om forsvarlig økonomisk forvaltning med henblik på at indkredse, udvikle og udveksle bedste praksis og indhøstede erfaringer; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til at øge gennemsigtigheden og sikre, at offentligheden har adgang til information i hele støtteperioden, fra ansøgningens indgivelse og frem til projektets afslutning; opfordrer ligeledes til, at Revisionsretten udarbejder en særberetning om, hvorvidt Solidaritetsfonden fungerer efter hensigten, ikke mindst i betragtning af at den senest tilgængelige beretning er fra før 2014-revisionen af forordningen om Solidaritetsfonden;

15. bemærker, at der i 2014 indkom 13 nye ansøgninger, og henleder opmærksomheden på den særlige situation i det pågældende år, hvor seks af disse ansøgninger blev vurderet i henhold til den gamle forordning, mens de øvrige syv blev vurderet i henhold til den reviderede forordning;

16. minder om, at to ansøgninger blev afvist i 2014 under den gamle forordning med den begrundelse, at de pågældende katastrofer ikke kunne betragtes som "usædvanlige", til trods for at de havde voldt alvorlige skader og havde direkte følger for de pågældende regioners økonomiske og sociale udvikling, og glæder sig derfor over de præciseringer, der er sket i denne henseende i den reviderede forordning; foreslår ikke desto mindre – for så vidt angår fremtidige reformer og i betragtning af muligheden for at redefinere regionale naturkatastrofer – at det bliver tilladt for flere støtteberettigede stater, der rammes af en grænseoverskridende naturkatastrofe, at indgive en enkelt ansøgning i fællesskab, når årsagen til katastrofen er den samme, og konsekvenserne opstår samtidig, samt at indirekte skader tages med i betragtning ved vurderingen af ansøgningerne;

17. anmoder Kommissionen om i forbindelse med fremtidige reformer at lade muligheden af at forhøje tærsklen for udbetaling af forskud fra 10 % til 15 % indgå i sine overvejelser, såvel som en afkortning af fristen for behandling af ansøgninger fra seks til fire uger; anmoder ligeledes Kommissionen om at overveje muligheden af at

fastsætte tærsklen for regionale naturkatastrofer til 1 % af det regionale BNP samt om ved vurderingen af anmodningerne at tage hensyn til de ramte regioners socioøkonomiske udvikling;

18. påpeger, at det er nødvendigt at overveje, om der kan anvendes nye indikatorer, som går ud over BNP, f.eks. indekset for menneskelig udvikling og det regionale indeks for sociale fremskridt;

19. glæder sig over, at de syv ansøgninger om bistand, der blev modtaget inden for rammerne af de reviderede regler blev godkendt af Kommissionen, herunder fire der blev godkendt i slutningen af 2014, men for hvilke bevillingerne måtte fremføres til 2015, som det fremgår af årsrapporten om Solidaritetsfonden for 2015; minder i denne sammenhæng om, at 2015 var det første hele gennemførelsesår under de reviderede regler, og at analysen viser, at de juridiske præciseringer, der blev indført med reformen, sikrede succesfulde ansøgninger, hvilket ikke var tilfældet med de gamle bestemmelser, efter hvilke omkring to tredjedele af anmodningerne om støtte i forbindelse med regionale katastrofer blev vurderet som ikke-støtteberettigede;

20. beklager dybt, at procedurerne for vurdering af gennemførelses- og afslutningsrapporterne var så langsommelige under den gamle forordning, og forventer, at færdiggørelsen af behandlingen vil foregå på en mere effektiv og gennemsigtig måde under den ændrede forordning og på en måde, som sikrer, at Unionens økonomiske interesser beskyttes;

21. understreger endvidere, at artikel 11 i den ændrede forordning giver Kommissionen og Revisionsretten revisionsbeføjelser og giver Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) mulighed for at foretage undersøgelser, når som helst det er nødvendigt;

22. opfordrer Kommissionen og Revisionsretten til at evaluere, hvordan Solidaritetsfonden fungerer, inden udløbet af den nuværende flerårige finansielle rammes gyldighedsperiode;

23. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen samt til medlemsstaterne og de regionale myndigheder.

BEGRUNDELSE

Den Europæiske Union indførte Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (forordning (EF) nr. 2012/2002) efter de tragiske oversvømmelser i 2002. Den er et udtryk for EU's solidaritet med lande, som rammes af større naturkatastrofer. Den henvender sig ikke kun til medlemsstater, men også til kandidatlande. I 2014 blev den oprindelige forordning ændret for i højere grad at kunne imødekomme støttemodtagernes bekymringer og reagere hurtigere på ansøgninger fra de berørte lande samt for at optage tørke på listen over støtteberettigede katastrofer (forordning (EU) nr. 661/2014).

Solidaritetsfonden kan komme medlemsstaterne til undsætning, hvis den samlede direkte skade, som naturkatastrofen har forvoldt, overstiger 3 mia. EUR (i 2011-priser) eller 0,6 % af landets bruttonationalindkomst (BNI). Der er også bestemmelser, der sigter på at kunne reagere på mindre, regionale katastrofer (1,5 % af regionens BNP eller 1 % af BNP for regioner i den yderste periferi).

I oktober 2015 forelagde Kommissionen en rapport om anvendelsen af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond for året 2014. Rapporten beskriver Solidaritetsfondens særlige situation i 2014. Den udgjorde også en lejlighed til at undersøge, hvordan dette solidaritetsinstrument fungerede. Det er grunden til, at Europa-Parlamentets Regionaludviklingsudvalg har vedtaget at udarbejde en initiativbetænkning.

Det er naturligvis umuligt at forudse alle nødsituationer, alle katastrofer. Men det er altid muligt at forbedre håndteringen af deres konsekvenser. Håndteringen af en katastrofe omfatter altid flere faser. Den første fase er fortvivlelse og en erkendelse af naturens kræfter kombineret med en følelse af afmagt over for elementernes rasen. Derefter kommer den gensidige støtte mellem naboer og assistancen fra de nationale og internationale redningstjenester. Ordføreren ønsker imidlertid at beskæftige sig med tredje og fjerde fase, for efter den første indgriben skal ofrene reparere de skader, der er sket, og sørge for en bæredygtig genopbygning.

Flere aspekter af forvaltningen af EU's Solidaritetsfond vil blive taget op af ordføreren. Han vil gerne fokusere på Solidaritetsfondens reaktionstid og på behovet for en forebyggelsespolitik, der går hånd i hånd med en nødvendig komplementaritet mellem Solidaritetsfonden og andre EU-instrumenter, navnlig samhørighedspolitikken. Ordføreren ønsker ligeledes at fokusere på effektiviteten af samarbejdet mellem de nationale myndigheder og de regionale og lokale myndigheder.

Reaktionstid

Naturkatastrofer skaber kaos i de ramte befolkninger på grund af deres uforudsigelighed, men rejser samtidig spørgsmålet om de offentlige myndigheders reaktionstid, idet de skal kunne klare uventede udgifter.

Da EU's Solidaritetsfond blev oprettet, fastsatte lovgiveren fristen for indgivelse af ansøgninger til ti uger. Denne skulle gøre det muligt for de lokale og regionale myndigheder at få sat processen i gang. Imidlertid viste det sig i Solidaritetsfondens første par år, at denne periode var for kort. Da forordningen blev revideret i 2014, blev fristen for indgivelse af

ansøgninger forlænget til 12 uger. Ved første øjekast synes dette ikke at imødekomme ordførerens krav. Imidlertid havde de lokale myndigheder i mange tilfælde ikke tilstrækkelig tid til at udarbejde deres ansøgninger ordentligt. Derfor er en sådan forlængelse ikke kontraproduktiv, da den sætter de lokale myndigheder i stand til at forberede deres ansøgninger bedre.

Ordføreren vil gerne understrege, at det er særlig vigtigt at behandle ansøgningen hurtigt, især fra tidspunktet for indgivelse af den fuldstændige ansøgning (højst 12 uger). Derefter skal alle beslutningsniveauer reagere effektivt, både på medlemsstatsniveau og i Kommissionens tjenestegrene, således at den finansielle bistand hurtigt kan blive frigivet.

Vi skal undgå situationer, hvor ofrene føler, at de er blevet overladt til sig selv i perioden mellem nødhjælpsindsatsen og tilførslen af midler fra Solidaritetsfonden.

Denne opfordring er så meget mere presserende, fordi større naturkatastrofer i de senere år ofte har ramt det sydlige og sydøstlige Europa, hvor landene allerede er hårdt ramt af den økonomiske krise. Som følge af oversvømmelserne i november 2013 var der f.eks. alene på Sardinien 16 mennesker, der mistede livet, mens 1 700 blev berørt i større eller mindre omfang. En omgående indgriben fra redningstjenesternes side gør det muligt at begrænse de negative konsekvenser af naturkatastroferne mest muligt. Derefter er det op til lovgiveren at yde lovgivningsmæssig støtte ved at gøre procedurerne så hensigtsmæssige som muligt. Europa-Parlamentet spiller også en vigtig rolle på dette område for at undgå situationer som i Kroatien i 2013, hvor ansøgningen først blev godkendt 7 måneder efter, at den var indgivet. I en nødsituation kræves der hasteprocedurer. I det nævnte tilfælde gik der halvandet år, før midlerne nåede frem til modtagerne.

Alt dette kræver god koordinering og en god indsats opstrøms og nedstrøms.

Forebyggelse og komplementaritet

Når der sker en katastrofe, er det ofte for sent at forebygge. Forebyggelse bør imidlertid udgøre en integreret del af den efterfølgende fase. Det er yderst vigtigt at benytte lejligheden til at opfylde gældende standarder, når man skal genopbygge de ødelagte strukturer eller foretage reparationer af infrastruktur. De gældende retsakter kræver allerede rapporter om, hvordan de enkelte medlemsstater har til hensigt at indføre risikoforebyggelses- og -styringsstrategier.

På dette punkt kan der også tilstræbes komplementaritet mellem Solidaritetsfonden og Samhørighedsfonden. Disse bør, navnlig når der er tale om infrastrukturprojekter, tage hensyn til risikoforebyggelsesaspekter. Dette kan nedbringe omkostningerne til de nødvendige reparationer som følge af en katastrofe.

Gennemsigtighed og samarbejde mellem de forskellige beslutningsniveauer

Anvendelsen af Solidaritetsfonden er siden sin indførelse blevet gjort til genstand for en beretning fra Den Europæiske Revisionsret. I denne beretning peges der på mulige forbedringer, der kan foretages i forvaltningen af fonden. Der blev taget hensyn til disse anbefalinger i forbindelse med revisionen af Solidaritetsfonden i 2014. Der kan dog stadig skabes større gennemsigtighed, især for så vidt angår de forskellige midler, der tildeles til genopretning af skader forvoldt af en katastrofe. For at nå dette mål foreslår ordføreren et

tættere samarbejde mellem de forskellige beslutningsniveauer. Det synes ikke nødvendigt at anfægte forbindelserne mellem støttemodtagerne og Kommissionen, der modtager ansøgningerne om finansiering inden for rammerne af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond. I stedet bør fokus rettes mod mekanismerne for samarbejde mellem de forskellige lokale og regionale myndigheder og de centrale tjenester i de enkelte medlemsstater.

Ordføreren foreslår også en bedre kommunikation med offentligheden under hele processen, således at modtagerne og de berørte parter bedre kan følge proceduren for hver enkelt ansøgning. Dette kunne organiseres gennem Kommissionen, forudsat at der sikres en passende informationsstrøm mellem de forskellige operationelle niveauer.

1.9.2016

UDTALELSE FRA BUDGETUDVALGET

til Regionaludviklingsudvalget

om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond: en vurdering
(2016/2045(INI))

Ordfører for udtalelse: Lefteris Christoforou

FORSLAG

Budgetudvalget opfordrer Regionaludviklingsudvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

A. der henviser til, at Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (EUSF) siden dens oprettelse i 2002 har tjent et yderst nyttigt formål og har været anvendt til 69 katastrofer i hele Europa; der henviser til, at 24 lande har modtaget bistand, hvilket svarer til, at de har modtaget midler til katastrofehjælp på i alt 3,7 mia. EUR;

B. der henviser til, at revisionen i 2014 af forordning (EF) nr. 2012/2002 om oprettelse af EU's Solidaritetsfond forbedrer og forenkler procedurerne; der henviser til, at fristen for anmodning om bistand er blevet forlænget, hvilket giver medlemsstaterne 18 måneder til at anvende bidraget fra udbetalingstidspunktet, at der er blevet indført forskudsbetalinger samt at visse bestemmelser er blevet gjort klarere i tråd med talrige anmodninger gennem årene fremsat af Europa-Parlamentet og lokale myndigheder;

C. der henviser til, at næsten alle afvisninger indtil revisionen vedrørte regionale katastrofer, hvorimod den nye forordning præciserer reglerne for støtteberettigelse med et enkelt kriterium for regionale katastrofer, som er baseret på en tærskel på 1,5 % af regionens bruttonationalprodukt eller 1 % for de mest afsidesliggende regioner på NUTS 2-niveau;

D. der henviser til, at Kommissionen inden for rammerne af den reviderede EUSF-forordning modtog syv nye ansøgninger i 2014 og tre ansøgninger i 2015;

E. der henviser til, at EUSF årlige bevillinger er faldet, selv om den allerede fandtes i den tidligere programmeringsperiode i FFR-forordningen; der henviser til, at der for at kompensere for en sådan reduktion (begrundet med den samlede gennemførelse) i den nye forordning er blevet indført en fremførsel på et år (N+1);

F. der henviser til, at det følgende års midler i undtagelsestilfælde kan anvendes, hvis der ikke er tilstrækkelige midler til rådighed i et givet år under hensyntagen til det årlige budgetloft for fonden både for det år, hvor katastrofen indtræffer, og for det følgende år;

1. påpeger, at anvendelsen af den årlige tærskel viser, at det årlige niveau for bevillinger ifølge den nye programmeringsperiode for FFR er tilstrækkeligt;

2. gør opmærksom på, at EUSF for offentligheden fremstår som en af de mest konkrete og håndgribelige manifestationer af den støtte, som EU kan yde lokalsamfundene;

3. glæder sig over, at der i den nye forordning er mulighed for at udbetale forskud på op til 10 % af det forventede støttebeløb, dog højst 30 mio. EUR; beklager imidlertid den betydelige mængde tid, der går mellem indgivelsen af en ansøgning og udbetalingen; henstiller til, at vurderingsfasen og de efterfølgende faser forbedres for at lette gennemførelsen af betalinger; henstiller til, at der opstilles retlige rammer for fastlæggelse af evalueringsperiodens varighed;

4. beklager, at den afsluttende procedure for bistand fra fonden i modstrid med artikel 8, stk. 1 og 3, i forordningen om EU's Solidaritetsfond i visse tilfælde er særdeles lang: I 2014 var Kommissionen stadig ved at afslutte sager fra 2005, 2007 og 2010; understreger derfor behovet for at fremskynde proceduren, eftersom rettidig modtagelse af udbedt bistand, der er blevet godkendt, er af største betydning;

5. opfordrer til, at der fastlægges klare kriterier for kontrolbesøg i modtagerlandene for at evaluere det gennemførelsessystem, der er indført, samt med henblik på at overvåge, at midlerne anvendes korrekt;

6. opfordrer med henblik på at befordre gennemsigtig anvendelse af midler Revisionsretten til at udarbejde en særberetning om, hvorvidt EUSF fungerer efter hensigten, navnlig fordi den senest tilgængelige beretning er fra før revisionen af EUSF-forordningen; opfordrer navnlig til, at der foretages en undersøgelse af mulige overlapninger i anvendelsen af EUSF-fondsmidler med strukturfondsmidler og nationale ordninger;

7. påpeger, at der til trods for indbygget fleksibilitet (fremførslen N+1) er risiko for, at betydelige midler hvert år ikke bliver anvendt; foreslår endvidere, at det overvejes, hvordan man kan begrænse den manglende anvendelse af disse beløb i fremtiden under fuld hensyntagen til spørgsmålets variable karakter (på grund af det svingende antal modtagne ansøgninger og/eller de finansielle behov i et givet år);

8. glæder sig over, at der i 2014 blev indført bestemmelser, som tilsigter at styrke forebyggelsen af risikoen for naturkatastrofer; minder om, at antallet af tilfælde med ekstreme vejrforhold, der har medført naturkatastrofer, er steget som følge af klimaforandringer; understreger derfor, at der skal ske en intensivering af bestræbelserne på at investere i klimaafbødning og -tilpasning, samtidig med at forebyggende foranstaltninger prioriteres i EUSF-støtten til genopbygning og gentilplantning af skov;

RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING
I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	31.8.2016
Resultat af den endelige afstemning	+: 37 –: 1 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Nedzhmi Ali, Jean Arthuis, Lefteris Christoforou, Jean-Paul Denanot, Gérard Deprez, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Esteban González Pons, Iris Hoffmann, Monika Hohlmeier, Bernd Kölmel, Zbigniew Kuźmiuk, Vladimír Maňka, Ernest Maragall, Clare Moody, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Jan Olbrycht, Urmas Paet, Paul Rübig, Petri Sarvamaa, Patricija Šulin, Eleftherios Synadinos, Paul Tang, Isabelle Thomas, Monika Vana, Daniele Viotti, Marco Zanni, Auke Zijlstra
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Giovanni La Via, Stanisław Ożóg, Pavel Poc, Ivan Štefanec, Tomáš Zdechovský
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	David Coburn, Estefanía Torres Martínez

13.7.2016

UDTALELSE FRA BUDGETKONTROLUDVALGET

til Regionaludviklingsudvalget

om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond: en vurdering
(2016/2045(INI))

Ordfører for udtalelse: Marco Valli

FORSLAG

Budgetkontroludvalget opfordrer Regionaludviklingsudvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

– der henviser til artikel 175, stk. 3, og artikel 212, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 af 11. november 2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond[1] og til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 661/2014 af 15. maj 2014 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond[2],

– der henviser til sin beslutning af 15. januar 2013 om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, gennemførelse og anvendelse[3],

A. der henviser til, at Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (EUSF) blev oprettet ved forordning (EF) nr. 2012/2002 for at imødekomme behovene i forbindelse med de alvorlige oversvømmelser, der ramte Centraleuropa i sommeren 2002;

B. der henviser til, at EUSF hovedsagelig tjener til at yde bistand i tilfælde af større naturkatastrofer, som har alvorlige følgevirkninger for levevilkårene, miljøet eller økonomien i en eller flere regioner i en medlemsstat eller i et kandidatland;

C. der henviser til, at 63 katastrofer – herunder oversvømmelser, skovbrande, jordskælv, orkaner og tørke – i 24 forskellige europæiske lande siden 2002 har givet anledning til ydelse af støtte gennem EUSF til en samlet værdi af over 3,7 mia. EUR;

[1] EFT L 311 af 14.11.2002, s 3.
[2] EUT L 189 af 27.6.2014, s. 143.
[3] EUT C 440 af 30.12.2015, s. 13.

D. der henviser til, at Revisionsretten i juni 2008 forelagde resultaterne af en forvaltningsrevision, hvori det konkluderedes, at fonden havde opfyldt sit formål med at vise solidaritet med medlemsstaterne i katastrofetider, men at betingelserne for godkendelse af ansøgninger var noget uklare, især hvad angik regionale katastrofer; der henviser til, at Revisionsretten også var kritisk, hvad den langsomme tildelingsproces angik;

E. der henviser til, at Revisionsretten i december 2012 vedtog en forvaltningsrevision med titlen "Den Europæiske Unions Solidaritetsfonds reaktion på jordskælvet i Abruzzo i 2009: foranstaltningernes relevans og omkostningerne forbundet med dem";

1. henleder opmærksomheden på sin beslutning af 3. april 2014 om Revisionsrettens særberetninger i forbindelse med decharge til Kommissionen for regnskabsåret 2012, hvori der blev udtrykt støtte til Revisionsrettens konklusion om, at "omkring 30 % (144 mio. EUR) af bidragene fra EUSF var øremærket til operationer, der var fuldt ud støtteberettigede under forordningen om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond; henleder endvidere opmærksomheden på, at visse projekter, selv om de var relevante for de faktiske behov, ikke var i overensstemmelse med specifikke bestemmelser i forordningen om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, f.eks. var der ét projekt, der ikke reagerede rettidigt og med tilstrækkelig kapacitet i forhold til befolkningens faktiske behov; anmoder Kommissionen om at forklare, hvordan de af Revisionsretten konstaterede mangler er blevet løst i den reviderede forordning om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, der trådte i kraft den 28. juni 2014;

2. gentager, at Kommissionens revisionsrapport fra 2012 på det tidspunkt afslørede uregelmæssigheder, der ikke havde økonomiske konsekvenser, eftersom betalingsanmodningerne oversteg betalingsrettighederne, og uregelmæssige betalingsanmodninger ikke blev efterkommet;

3. forstår, at katastrofer og ønsket om hurtigst muligt at hjælpe mennesker i nød kan lægge pres på de nationale administrationer; mener dog, at medlemsstaterne bør gennemføre EU-lovgivningen om forebyggelse og forvaltning af katastroferisici og udarbejde programmer for håndtering af kriser og naturkatastrofer, som gør det muligt for de pågældende myndigheder at modtage hurtig EU-bistand under overholdelse af principperne om forsvarlig økonomisk forvaltning; minder om, at det er nødvendigt at afgøre, hvorvidt EUSF-støtten er blevet anvendt i overensstemmelse med principperne for forsvarlig økonomisk forvaltning med henblik på at identificere, udvikle og udveksle bedste praksis og erfaringer med hensyn til, hvad der er økonomisk overkommeligt;

4. mener, at EUSF kræver en vis fleksibilitet for at kunne reagere hurtigere og mere effektivt på katastrofer; glæder sig derfor over, at landene er i stand til at søge om udbetaling af forskud;

5. anerkender, at revisionen af forordningen om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond indførte vigtige forbedringer i overensstemmelse med Parlamentets krav[1];

6. fremhæver og glæder sig over de forbedringer, der er sket i forbindelse med forsvarlig

[1] Europa-Parlamentets beslutning af 15. januar 2013 om Den Europæiske Unions Solidaritetsfond, gennemførelse og anvendelse (EUT C 440 af 30.12.2015, s. 13).

økonomisk forvaltning[1], navnlig for så vidt som modtagerlandene er forpligtet til at:

– kontrollere, at der er etableret forvaltnings- og kontrolsystemer, og at de anvendes på en sådan måde, at det sikres, at Unionens midler anvendes effektivt og korrekt i overensstemmelse med principperne om forsvarlig økonomisk forvaltning

– kontrollere, at de støttede aktioner er blevet korrekt gennemført

– sikre, at udgifterne til støtte er korrekte og baseret på udgiftsbilag, der kan kontrolleres

– forebygge, afsløre og rette op på uregelmæssigheder og inddrive uretmæssigt udbetalte beløb, eventuelt inkl. morarenter, og underrette Kommissionen om sådanne uregelmæssigheder og holde den orienteret om forløbet af administrative og retlige procedurer;

7. beklager de fortsatte vanskeligheder med at vurdere, hvorvidt de ansøgninger, der er forbundet med regionale katastrofer, opfylder de ekstraordinære kriterier, som er fastsat i forordningen; opfordrer Kommissionen til at forenkle og forbedre de administrative procedurer i forbindelse med den næste revision af EUSF;

8. beklager, at der i visse tilfælde er blevet konstateret en alvorlig mangel på gennemsigtighed med hensyn til anvendelsen af og målet for EUSF; opfordrer til en forbedring af systemet for efterfølgende kontrol med udgifter og til en nøjagtig og sammenhængende begrundelse for disse udgifter og er fast overbevist om, at de endelige rapporter fra medlemsstaterne bør være offentligt tilgængelige;

9. understreger, at procedurer for offentlige indkøb, der følges af medlemsstaterne som reaktion på naturkatastrofer, er vigtige med henblik på at identificere og udbrede bedste praksis og erfaringer med hensyn til kontrakter i nødsituationer;

10. mener, at nødvendige forbedringer af forordningen kan omfatte en anmodning om obligatoriske ajourførte nationale planer for katastrofeforvaltning, fastlæggelse af en konkret handlingsplan og udarbejdelse af aftaler om kontrakter i nødsituationer;

11. understreger, at medlemsstaterne også skal se på deres egne administrative procedurer med henblik på at fremskynde mobilisering af bistand til de berørte regioner;

12. understreger endvidere, at artikel 11 i den ændrede forordning giver Kommissionen og Revisionsretten revisionsbeføjelser og giver Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) mulighed for at foretage undersøgelser, hver gang det er nødvendigt;

13. er af den opfattelse, at EUSF, når det er muligt, bør skabe synergier med andre kilder til økonomisk bistand, navnlig med de europæiske struktur- og investeringsfonde; opfordrer derfor medlemsstaterne, med henblik på at sikre korrekt gennemførelse af EUSF, til at gøre det klart, hvilke skader der skal dækkes af EUSF, og hvilke tiltag der vil blive gennemført med støtte fra andre fonde;

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 661/2014 af 15. maj 2014 om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2012/2002 om oprettelse af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond (EUT L 189 af 27.6.2014 s. 143, artikel 5 og 11).

14. mener, at der bør indføres yderligere krav om større synlighed af EUSF-støtten i de områder, der modtager støtte, med henblik på at vise deres europæiske merværdi;

15. opfordrer Kommissionen og Revisionsretten til at evaluere, hvordan EUSF fungerer, inden udløbet af den nuværende flerårige finansielle periode.

RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING
I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	13.7.2016
Resultat af den endelige afstemning	+: 22 –: 0 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Nedzhmi Ali, Louis Aliot, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Jens Geier, Ingeborg Gräßle, Bogusław Liberadzki, Georgi Pirinski, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Igor Šoltes, Michael Theurer, Marco Valli, Derek Vaughan, Joachim Zeller
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Benedek Jávor, Marian-Jean Marinescu, Julia Pitera, Miroslav Poche

RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING
I KORRESPONDERENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	9.11.2016
Resultat af den endelige afstemning	+: 31 –: 4 0: 1
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Franc Bogovič, Victor Boştinaru, Mercedes Bresso, Steeve Briois, Rosa D'Amato, Iratxe García Pérez, Michela Giuffrida, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Marc Joulaud, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Andrew Lewer, Iskra Mihaylova, Jens Nilsson, Andrey Novakov, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Julia Reid, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Olaf Stuger, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Monika Vana, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Kerstin Westphal, Joachim Zeller
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Daniel Buda, James Carver, Miroslav Mikolášik, Bronis Ropė, Damiano Zoffoli